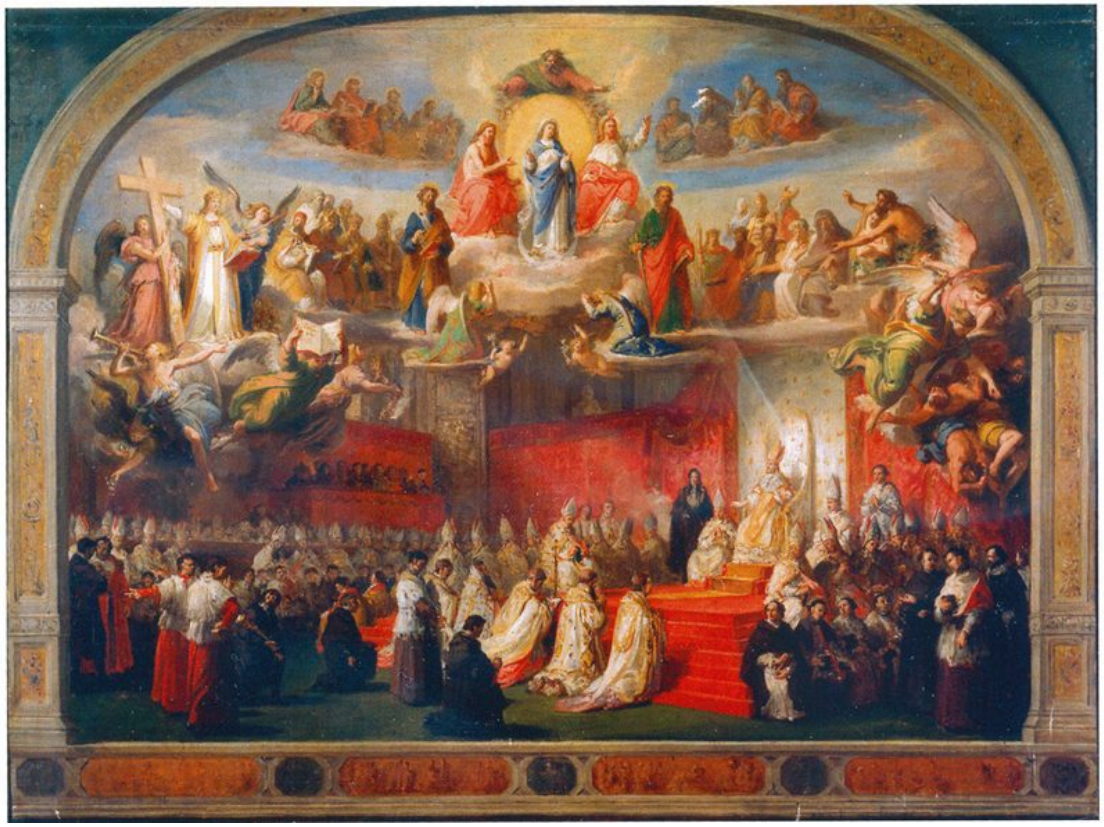

Posłuchaj

()

Copyright Mavientura Projects e.K> Ks. Tylka „Dogmatyka katolicka” – Miłosierdzie: Przymioty Boga 1 | 1

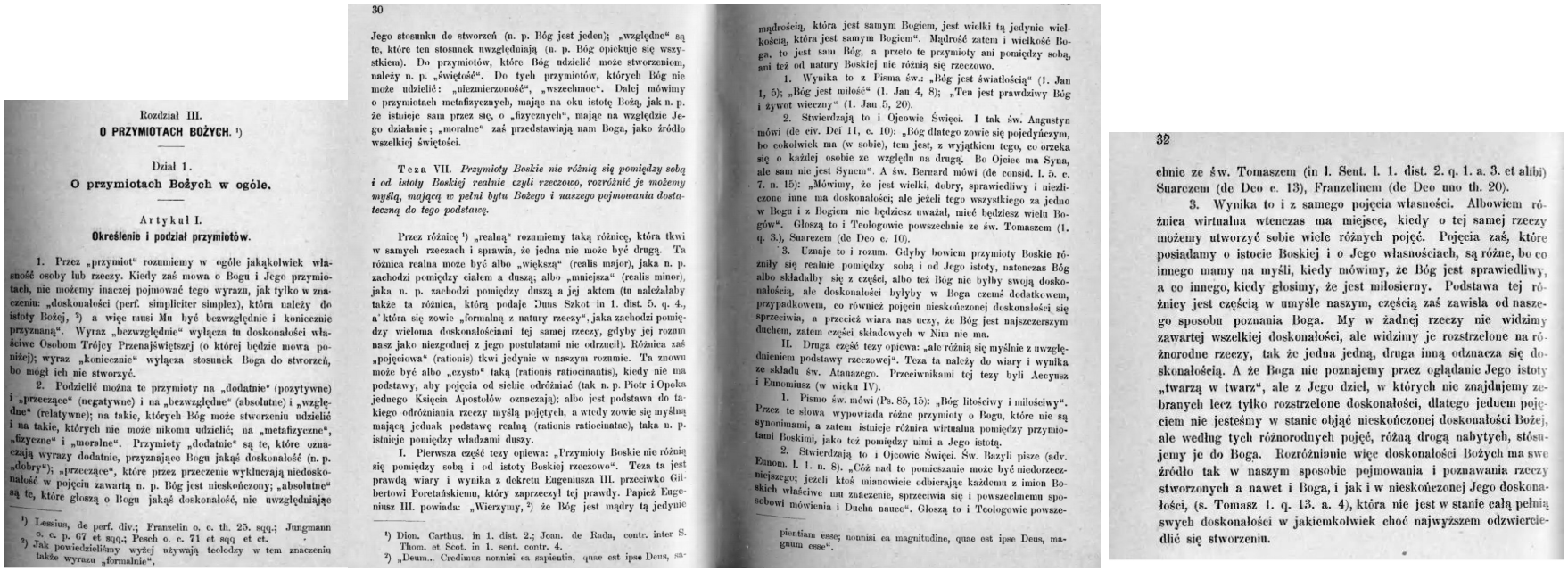
Copyright Mavientura Projects e.K> Ks. Tylka „Dogmatyka katolicka” – Miłosierdzie: Przymioty Boga 1 | 2

Copyright Mavientura Projects e.K>

Zapraszamy do zapoznania się z kolejnym fragmentem „Dogmatyki” ukazującym naukę o przymiotach Bożych.

Po kliknięciu obrazek pojawi się w czytelnej formie.

Rozdział III.

O PRZYMIOTACH BOŻYCH. [1])

Dział 1.

O przymiotach Bożych w ogóle.

Artykuł I.

Określenie i podział przymiotów.

1. Przez „przymiot“ rozumiemy w ogóle jakąkolwiek własność osoby lub rzeczy. Kiedy zaś mowa o Bogu i Jego przymiotach, nie możemy inaczej pojmować tego wyrazu, jak tylko w znaczeniu: „doskonałości (perf. simpliciter simplex), która należy do istoty Bożej, [2]) a więc musi Mu być bezwzględnie i koniecznie przyznaną“. Wyraz „bezwzględnie“ wyłącza tu doskonałości właściwe Osobom Trójcy Przenajświętszej (o której będzie mowa poniżej); wyraz „koniecznie“ wyłącza stosunek Boga do stworzeń, bo mógł ich nie stworzyć.

2. Podzielić można te przymioty na „dodatnie“ (pozytywne) i „przeczące“ (negatywne) i na „bezwzględne“ (absolutne) i „względne“ (relatywne); na takie, których Bóg może stworzeniu udzielić i na takie, których nie może nikomu udzielić; na „metafizyczne“, „fizyczne“ i „moralne“. Przymioty „dodatnie“ są te, które oznaczają wyrazy dodatnie, przyznające Bogu jakąś doskonałość (n. p. „dobry“); „przeczące“, które przez przeczenie wykluczają niedoskonałość w pojęciu zawartą n. p. Bóg jest nieskończony; „absolutne“ są te, które głoszą o Bogu jakąś doskonałość, nie uwzględniając

[1]) Lessius, de perf. div.; Franzelin o. c. th. 25. sqq.; Jungmann o. c. p. 67 et sqq.; Pesch o. c. 71 et sqq et ct.
[2]) Jak powiedzieliśmy wyżej używają teolodzy w tem znaczeniu także wyrazu „formalnie“.

30

Jego stosunku do stworzeń (n. p. Bóg jest jeden); „względne“ są te, które ten stosunek uwzględniają (n. p. Bóg opiekuje się wszystkiem). Do przymiotów, które Bóg udzielić może stworzeniom, należy n. p. „świętość“. Do tych przymiotów, których Bóg nie może udzielić: „niezmierzoność“, „wszechmoc“. Dalej mówimy o przymiotach metafizycznych, mając na oku istotę Bożą, jak n. p. że istnieje sam przez się, o „fizycznych“, mając na względzie Jego działanie; „moralne“ zaś przedstawiają nam Boga, jako źródło wszelkiej świętości.

Teza VII. *Przymioty Boskie nie różnią się pomiędzy sobą i od istoty Boskiej realnie czyli rzeczowo, rozróżnić je możemy myślą, mającą w pełni bytu Bożego i naszego pojmowania dostateczną do tego podstawę.*

Przez różnicę [1]) „realną“ rozumiemy taką różnicę, która tkwi w samych rzeczach i sprawia, że jedna nie może być drugą. Ta różnica realna może być albo „większą“ (realis major), jaka n. p. zachodzi pomiędzy ciałem a duszą; albo „mniejsza“ (realis minor), jaka n. p. zachodzi pomiędzy duszą a jej aktem (tu należałaby także ta różnica, którą podaje Duns Szkot in 1. dist. 5. q. 4., a która się zowie „formalną z natury rzeczy“, jaka zachodzi pomiędzy wieloma doskonałościami tej samej rzeczy, gdyby jej rozum nasz jako niezgodnej z jego postulatami nie odrzucił). Różnica zaś „pojęciowa“ (rationis) tkwi jedynie w naszym rozumie. Ta znowu może być albo „czysto“ taką (rationis ratiocinantis), kiedy nie ma podstawy, aby pojęcia od siebie odróżniać (tak n. p. Piotr i Opoka jednego Księcia Apostołów oznaczają); albo jest podstawa do takiego odróżniania rzeczy myślą pojętych, a wtedy zowie się myślną mającą jednak podstawę realną (rationis ratiocinatae), taka n. p. istnieje pomiędzy władzami duszy.

I. Pierwsza część tezy opiewa: „Przymioty Boskie nie różnią się pomiędzy sobą i od istoty Boskiej rzeczowo“. Teza ta jest prawdą wiary i wynika z dekretu Eugeniusza III. przeciwko Gilbertowi Poretańskiemu, który zaprzeczył tej prawdy. Papież Eugeniusz III. powiada: „Wierzymy, [2]) że Bóg jest mądry tą jedynie

[1]) Dion. Carthus. in 1. dist. 2.; Joan. de Rada, contr. inter S. Thom. et Scot. in 1. sent. contr. 4.
[2]) „Deum.. Credimus nonnisi ea sapientia, quae est ipse Deus, sa-

mądrością, która jest samym Bogiem, jest wielki tą jedynie wielkością, która jest samym Bogiem“. Mądrość zatem i wielkość Boga, to jest sam Bóg, a przeto te przymioty ani pomiędzy sobą, ani też od natury Boskiej nie różnią się rzeczowo.

1. Wynika to z Pisma św.: „Bóg jest światłością“ (1. Jan 1, 5); „Bóg jest miłość“ (1. Jan 4, 8); „Ten jest prawdziwy Bóg i żywot wieczny“ (1. Jan 5, 20).

2. Stwierdzają to i Ojcowie Święci. I tak św. Augustyn mówi (de civ. Dei 11, c. 10): „Bóg dlatego zowie się pojedyńczym, bo cokolwiek ma (w sobie), tem jest, z wyjątkiem tego, co orzeka się o każdej osobie ze względu na drugą. Bo Ojciec ma Syna, ale sam nie jest Synem“. A św. Bernard mówi (de consid. l. 5. c. 7. n. 15): „Mówimy, że jest wielki, dobry, sprawiedliwy i niezliczone inne ma doskonałości; ale jeżeli tego wszystkiego za jedno w Bogu i z Bogiem nie będziesz uważał, mieć będziesz wielu Bogów“. Głoszą to i Teologowie powszechnie ze św. Tomaszem (1. q. 3.), Suarezem (de Deo c. 10).

3. Uznaje to i rozum. Gdyby bowiem przymioty Boskie różniły się realnie pomiędzy sobą i od Jego istoty, natenczas Bóg albo składałby się z części, albo też Bóg nie byłby swoją doskonałością, ale doskonałości byłyby w Boga czemś dodatkowem, przypadkowem, co również pojęciu nieskończonej doskonałości się sprzeciwia, a przecież wiara nas uczy, że Bóg jest najszczerszym duchem, zatem części składowych w Nim nie ma.

II. Druga część tezy opiewa: „ale różnią się myślnie z uwzględnieniem podstawy rzeczowej“. Teza ta należy do wiary i wynika ze składu św. Atanazego. Przeciwnikami tej tezy byli Aecyusz i Eunomiusz (w wieku IV).

1. Pismo św. mówi (Ps. 85, 15): „Bóg litościwy i miłosiwy“. Przez te słowa wypowiada różne przymioty o Bogu, które nie są synonimami, a zatem istnieje różnica wirtualna pomiędzy przymiotami Boskimi, jako też pomiędzy nimi a Jego istotą.

2. Stwierdzają to i Ojcowie Święci. Św. Bazyli pisze (adv. Eunom. l. 1. n. 8). „Cóż nad to pomieszanie może być niedorzeczniejszego; jeżeli ktoś mianowicie odbierając każdemu z imion Boskich właściwe mu znaczenie, sprzeciwia się i powszechnemu sposobowi mówienia i Ducha nauce“. Głoszą to i Teologowie powsze-

pientiam esse; nonnisi ea magnitudine, quae est ipse Deus, magnum esse“.

32

chnie ze św. Tomaszem (in l. Sent. l. 1. dist. 2. q. 1. a. 3. et alibi) Suarezem (de Deo c. 13), Franzelinem (de Deo uno th. 20).

3. Wynika to i z samego pojęcia własności. Albowiem różnica wirtualna wtenczas ma miejsce, kiedy o tej samej rzeczy możemy utworzyć sobie wiele różnych pojęć. Pojęcia zaś, które posiadamy o istocie Boskiej i o Jego własnościach, są różne, bo co innego mamy na myśli, kiedy mówimy, że Bóg jest sprawiedliwy, a co innego, kiedy głosimy, że jest miłosierny. Podstawa tej różnicy jest częścią w umyśle naszym, częścią zaś zawisła od naszego sposobu poznania Boga. My w żadnej rzeczy nie widzimy zawartej wszelkiej doskonałości, ale widzimy je rozstrzelone na różnorodne rzeczy, tak że jedna jedną, druga inną odznacza się doskonałością. A że Boga nie poznajemy przez oglądanie Jego istoty „twarzą w twarz“, ale z Jego dzieł, w których nie znajdujemy zebranych lecz tylko rozstrzelone doskonałości, dlatego jednem pojęciem nie jesteśmy w stanie objąć nieskończonej doskonałości Bożej, ale według tych różnorodnych pojęć, różną drogą nabytych, stósujemy je do Boga. Rozróżnienie więc doskonałości Bożych ma swe źródło tak w naszym sposobie pojmowania i poznawania rzeczy stworzonych a nawet i Boga, i jak i w nieskończonej Jego doskonałości, (s. Tomasz 1. q. 13. a. 4), która nie jest w stanie całą pełnią swych doskonałości w jakiemkolwiek choć najwyższem odzwierciedlić się stworzeniu.

Copyright Mavientura Projects e.K> Ks. Tylka „Dogmatyka katolicka” – Miłosierdzie: Przymioty Boga 1 | 4

wotiw

Jak podobał Ci się ten wpis?

Kliknij na gwiazdkę, by go ocenić!

Oceń

Średnia ocena / 5. Policzone głosy:

Jeszcze bez oceny. Bądź pierwszy!

Jeśli podobał Ci się ten wpis ...

Obserwuj nas na mediach społecznościowych!

Related

Copyright Mavientura Projects e.K>